

БИЛТЕН

Бр. 38
ФЕБРУАР 2025.

ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

САДРЖАЈ

➤ МЕЂУНАРОДНЕ АКТУЕЛНОСТИ.....	3
➤ ЖЕЛЕЗНИЦА У ПРВОМ ПЛАНУ НА СЕДНИЦИ UNЕСЕ.....	3
➤ ИНВЕСТИРАЊЕ У ЖЕЛЕЗНИЦУ ЗА КОНКУРЕНТНОСТ ЕУ, ОТПОРНОСТ И ОДРЖИВИ РАСТ.....	4
➤ У ОКВИРУ ДАНА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ АКЦИЈЕ СПРОВЕДЕНА ВЕЖБА „АКТИВНИ ШТИТ“.....	4
➤ ПРЕМА ГОДИШЊЕМ ИНДЕКСУ ОДРЖИВОСТИ ЖЕЛЕЗНИЦЕ, ШВЕЂАНИ ОЦЕЊЕНИ БОНИТЕТНОМ ОЦЕНОМ Б.....	6
➤ ОДРЖАН ПРВИ ЗАЈЕДНИЧКИ САСТАНАК UIC И UNIFE.....	7
➤ ЖЕЛЕЗНИЧАРИ КОЈИ СУ ОБАВЉАЛИ ФУНКЦИЈУ ПРЕДСЕДНИКА И КАНЦЕЛАРА.....	8
➤ УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА.....	9
➤ ОДРЖАН САСТАНАК SER ЗАЈЕДНИЧКЕ ГРУПЕ ЗА ЕКОНОМИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	9
➤ ОДРЖАН САСТАНАК ГРУПЕ ЗА ПРАВНА ПИТАЊА.....	9
➤ ОДРЖАН САСТАНАК РАДНЕ ГРУПЕ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ UIC	10

ЖЕЛЕЗНИЦА У ПРВОМ ПЛАНУ НА СЕДНИЦИ UNECE

Средином фебруара одржана је 87. седница Комитета за унутрашњи транспорт Уједињених нација (UNECE) у Женеви. Овим поводом, генерални директор Међународне железничке уније (UIC), Франсоа Давен, обратио се присутнима нагласивши важност преласка превоза робе са других видова саобраћаја на железнички, а у циљу постизања смањења емисије штетних гасова.

Од свог оснивања 1947. године, Комитет за унутрашњи саобраћај представља међудржавну платформу за дискусију и подстицање економске сарадње земаља чланица у сегменту копненог саобраћаја.

Франсоа Давен је у свом говору истакао хитну потребу за смањењем емисија штетних гасова које долазе из транспорта, напомињући да саобраћајни сектор тренутно производи скоро једну трећину глобалне емисије CO2 гасова. Давен је нагласио да би удвостручење модалног удела железнице у транспортном сектору могло да смањи емисије које долазе из овог сектора за скоро 7%.

Он је позвао на постављање конкретних, ефективних циљева за већи удео железнице у укупном саобраћају, као и за проширење железничке инфраструктуре интегрисане са активном мобилношћу (пешачење и бициклизам) и системима јавног превоза (метро и електрични аутобуси).

Он је такође нагласио да би железнички сектор требало да има користи од механизма финансирања из Фонда Уједињених нација за губитке и штете, како би се помогло превазилажење последица екстремних временских прилика. Поменути Фонд је основан 2023. године, са циљем да развијене земље помогну земљама у развоју погођеним последицама климатских промена.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/uic-advocates-for-a-shift-to-rail-at-unece-inland-transport-committee>

ИНВЕСТИРАЊЕ У ЖЕЛЕЗНИЦУ ЗА КОНКУРЕНТНОСТ ЕУ, ОТПОРНОСТ И ОДРЖИВИ РАСТ

Заједница европских железница и инфраструктурних компанија (CER), пред свако ново преузимање председавања Саветом ЕУ од стране неке од држава чланица, организује скуп са железничким предузећима дате земље. Међу учесницима су увек и представници надлежних министарстава, као и посланици из Европског парламента, ради лобирања за интересе железничког сектора. Овог пута, поводом председавања Пољске Саветом ЕУ, CER је организовао скуп заједно са Пољским железницама (PKP). Догађај је одржан под

називом „Инвестирање у железницу за конкурентност ЕУ, отпорност и одрживи раст“. Ово је била прилика да се дискутује о приоритетима инвестирања у железницу, да се сагледају искуства са финансирањем, као и размене мишљења о планираном буџету ЕУ.

Скупу су присуствовали представници Министарства инфраструктуре Пољске, извршни директор PKP Групе Krzysztof Mamiński, посланици Европског парламента, известиоци за ММФ, као и представници Генералног секретаријата за мобилност и транспорт (DG MOVE).

Извор: <https://cer.be/cer-photo-contest/investing-in-rail-for-eu-competitiveness-resilience-sustainable-growth>

У ОКВИРУ ДАНА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ АКЦИЈЕ СПРОВЕДЕНА ВЕЖБА „АКТИВНИ ШТИТ“

RAILPOL
EUROPEAN ASSOCIATION OF RAILWAY POLICE FORCES

Захваљујући Европском удружењу железничких полицијских снага RAILPOL, спроводе се обуке, више пута годишње, у циљу повећања нивоа безбедности у железничком сектору. Једна од обука носи назив „Активни штит“ и одржана је у Лисабону (Португал), од 18. до 20. фебруара 2025. године. Акција је спроведена у оквиру председавања Радном групом за

борбу против тероризма, у организацији португалске полиције (PSP), а у циљу спречавања претњи и опасности у железничком окружењу.

Овим поводом, група од 15 тренера, специјализованих за технике интервенције, из редова чланова RAILPOL-а, састала се ради спровођења практичних вежби које се односе на безбедност железнице, а у циљу ангажовања у потенцијалним сценаријима сарадње.

Програм обуке је био распоређен у периоду од три дана. Први дан је започет теоријским делом, док је у току друга два дана уследила серија практичних вежби. Дефинисана су три сценарија (самоубиство терористе након што је изазвао бројне жртве, затим присуство терористе у возу, као и хапшење истог). Први циљ спроведене акције је био да се покрије најшири спектар могућности у смислу претњи и опасности. Други циљ је био да се свим тренерима омогући да раде једни са другима и уче једни од других.

Способност да се повуку паралеле и разјасне различите технике интервенције је од велике важности. У контексту земаља које се граниче и заједнички делују у условима мешовитих патрола у специфичним сценаријима, може се успоставити процедура за усклађивање различитих техника.

Удружење остаје фокусирано на следеће циљеве:

- Рад на могућим ситуацијама које представљају стварну опасност или претњу;
- Упоредивање техника интервенције (сличности и разлике);
- Заједнички рад на различитим сценаријима;
- Омогућавање да чланови размењују идеје и уче једни од других.

Континуирана посвећеност чланова **RAILPOL**-а је од суштинског значаја за сталне напоре да се побољша безбедност на железници. Поменуто европско удружење националних полицијских снага контролише безбедност железничког сектора у Европи и броји 25 чланова међу којима је и Министарство унутрашњих послова Републике Србије.

**SERBIA: National police of
Serbia, Uniformed Police**

Циљ удружења је да унапреди и интензивира међународну железничку полицијску сарадњу у Европи, спречи претње, као и да гарантује делотворност мера против прекограничног криминала. Такође је остварена и сарадња удружења са међународном организацијом за безбедност железничког саобраћаја **COLPOFER** у којем је „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. активан члан.

Извор: <https://www.railpol.eu/site/D3E1B828F544DF9AC1258C3D003AA9B4>

ПРЕМА ГОДИШЊЕМ ИНДЕКСУ ОДРЖИВОСТИ ЖЕЛЕЗНИЦЕ, ШВЕЂАНИ ОЦЕЊЕНИ БОНИТЕТНОМ ОЦЕНОМ Б

Након спроведеног истраживања о годишњем индексу одрживости железнице, директорка Платформе за одрживост **UIC-а**, **Lucie Anderton**, уручила је шведској државној компанији **Jernhusen AB** сертификат са бонитетном оценом Б. Поменута компанија поседује и управља некретнинама повезаним са шведском железничком мрежом као што су железничке станице, пословне зграде, терминали и објекти за одржавање возова.

Компанија се финансира 100% кроз зелене обвезнице* и тражи инвеститоре за амбициозне планове даљег развоја имовине Шведских железница. То укључује нове и веће капацитете за депое и станице, у комбинацији са урбаним развојем центра Стокхолма.

Компанија је посвећена транспарентном извештавању о свом учинку у сегменту одрживости и са задовољством је поделила резултате у погледу индекса са својим инвеститорима. На пример, **Jernhusen AB** је надмашио просечан учинак по питању родне равноправности захваљујући растућем и значајном уделу жена међу својим запосленима.

Индекс одрживости железнице (**RSi**) је систем рангирања и онлајн алат креиран за глобалну железничку заједницу, демонстрирајући допринос железнице ка циљевима одрживости Уједињених нација. Ово је трећа година по реду како **UIC** прикупља податке, са досадашњим учешћем од 36 компанија.

Компаније могу, али не морају, да јавно објаве бонитетну оцену коју добију кроз систем рангирања. Рангирање је у распону од Д до А+. Алат за рангирање показује како се одређена организација упоређује са просечним резултатима, откривајући њене предности и области за раст, стимулишући је на тај начин у развоју и ревизији њене стратегије одрживости.

*Зелена обвезница је финансијски инструмент са фиксним приходом који се користи за финансирање пројеката који имају позитивне еколошке предности.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/uic-rail-sustainability-index-badge-presented-to-jernhusen>

ОДРЖАН ПРВИ ЗАЈЕДНИЧКИ САСТАНАК UIC И UNIFE

Крајем јануара одржан је први заједнички састанак Међународне железничке уније (**UIC**) и Европског удружења железничке индустрије (**UNIFE**), на којем је дефинисана серија планираних радионица за 2025. годину. Циљ је развој модерне, технолошки неутралне будуће архитектуре за европски железнички систем, засноване на слојевитој функционалној архитектури, познатој као „**To-Be**” архитектура.

Овај приступ, који се већ деценијама примењује у индустријама попут аутомобилске, ваздухопловне, одбрамбене, енергетске, ИТ и телекомуникација, требало би да се примени и у железничкој индустрији. Његова примена помоћи ће у развоју оквира за усклађивање стандардизације архитектуре железничког система.

Реч је о стварању усклађенијег железничког система, који ће бити компатибилан са заједничким пословним циљевима, и применљив широм Европске уније.

Фокус прве одржане радионице био је на анализи даљег развоја „**To-Be**” решења архитектуре у следећим областима:

- Оперативне способности возова;
- Способности управљања енергијом;
- Одржавање и надзор инфраструктуре.

Опште консултације о предложеним решењима планиране су за 2025. годину. **UNIFE** је удружење које окупља европске произвођаче из железничког сектора, а његови чланови се баве производњом, обновом, одржавањем и пројектовањем железничких система, подсистема и пратеће железничке опреме.

„**To-Be**” архитектура предвиђа будуће жељено стање развоја организације, усклађено са стратешком визијом и циљевима.

Извор: <https://uic.org/com/enews/article/first-system-pillar-task-1-workshop-held-at-uic>

ЖЕЛЕЗНИЧАРИ КОЈИ СУ ОБАВЉАЛИ ФУНКЦИЈУ ПРЕДСЕДНИКА И КАНЦЕЛАРА

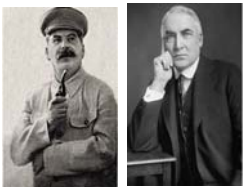
На питање да ли је неко из друмског, речног, авио или поморског саобраћаја стигао до највише позиције у држави одговор је не, али из железничког сектора јесу двојица. У фебруару се Међународна железничка унија (UIC) опростила од Африканца **Sam Nujoma**, некадашњег радника Јужноафричких железница и бившег председника државе. Овај 95-годишњак био је изабран за председника Републике Намибије у Јужној Африци на првим демократским изборима 1990. године, након проглашења независности те земље.

Nujoma је започео своју каријеру као железнички радник у Јужноафричким железницама. Од младости се активно бавио политиком, а од 1960. до 1990. године био је суоснивач Народне организације Југозападне Африке (SWAPO), која је постала предводник ослободилачке борбе Намибије. Међународна железничка унија (UIC) истиче да не треба заборавити његова изузетна достигнућа, визију и вођство првог железничара на челу једне државе. Његово председавање обележила је политика која је промовисала национално јединство, економски раст и друштвени развој. Био је снажан заговорник образовања, здравствене заштите и развоја инфраструктуре, осигуравајући да народ Намибије има приступ основним услугама.

Други најпознатији државни лидер који је железничар, али са европског континента је **Christian Kern**, некадашњи извршни директор Аустријских железница (ÖBB). На место канцелара Аустрије изабран је 2016. године. Студирао је новинарство, а потом и менаџмент. У компанију **Verbund AG**, највећег аустријског снабдевача електричном енергијом, прешао је 1999. године. Затим је именован за члана Управног одбора ове компаније, додатно надгледајући инострана спајања и аквизиције, инвестиције, међународно пословање, трговину и аустријску високонапонску преносну мрежу. Керн је именован за генералног директора Аустријских железница (ÖBB) 2010. године, док је за председавајућег Заједнице европских железничких и инфраструктурних компанија (CER) изабран 2014. године.

Обећао је „*New Deal*“, који је донео више радних места смањењем бирократије, и обезбедио да обични радници добију више економског просперитета. У току европске мигрантске кризе 2015. године, Керн је организовао транспорт стотина хиљада миграната широм земље, који су долазили са „Балканске руте“. Водећи аустријски синдикалиста, **Roman Hebenstraјt**, описао је Керна 2016. године као „првог шефа који је заиста стао уз своје раднике.“

Када се ради о америчком континенту и некадашњем Совјетском Савезу, вештачка интелигенција **GPT** указује на изворе који наводе да су још двојица председника у раној младости, пре него што су се бавили политиком, били радници на железници. У питању су 29. председник Сједињених Америчких Држава **Warren G. Harding** и председник СССР-а **Јосиф Стаљин**.

Извори: <https://uic.org/com/enews/article/tribute-to-sam-nujoma-former-railway-worker-namibia-s-first-president-and>
https://en.wikipedia.org/wiki/Christian_Kern

УЧЕШЋЕ ПРЕДСТАВНИКА ИЖС НА МЕЂУНАРОДНИМ САСТАНЦИМА

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила је са учешћем на састанцима ових организација. Одређене међународне активности и већи део састанака су одржани у онлајн формату.

ОДРЖАН САСТАНАК CER ЗАЈЕДНИЧКЕ ГРУПЕ ЗА ЕКОНОМИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Састанак CER заједничке групе за економију и животну средину одржан је 20. фебруара у онлајн формату. На састанку су разматране следеће теме: истраживања о вертикалној структури железница, економске студије CER-а, модели приватног финансирања железничке инфраструктуре, цене електричне енергије, Директива о трговини емисијама, предлог ограничења за PFAS која се односе на флуороване гасове са ефектом стаклене баште, као и о други законодавни предлози.

Тема о којој се највише дискутовало су модели приватног финансирања железничке инфраструктуре, конкретно Регулаторна имовинска база (РАБ) и јавно-приватно партнерство (ЈПП). Модел ЈПП се показао успешним у многим земљама, док је у Великој Британији једини модел за финансирање железничке инфраструктуре. Модел РАБ усвојен је у немачком законодавству 2016. године, и до сада је примењен само једном у Немачким железницама, али са незадовољавајућим резултатима. CER прикупља литературу о овој теми и успоставља контакте са свим заинтересованим странама, укључујући и Светску банку. Циљ је развити општи CER документ који ће се бавити питањем финансирања, како би се допринело развоју и примени *Мастер плана за железницу великих брзина*.

ОДРЖАН САСТАНАК ГРУПЕ ЗА ПРАВНА ПИТАЊА

Кратак састанак Групе за правна питања Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER) одржан је 24. фебруара 2025. године у онлајн формату. Главна тема састанка био је упитник CER-а о учинку и утицају *Директиве о јавним набавкама*, који је достављен свим члановима.

Састанком је председавао *Adriano di Curzio*, који је на почетку истакао да је на документ стигао велики број коментара. Пошто упитник о Директиви садржи затворена (понуђени одговори) и отворена питања (слободни одговори), анализа затворених питања спроведена је на основу израчунатог пондерисаног просека

одговора, како би се идентификовала страна са највећим степеном сагласности. С друге стране, у случају отворених питања, тежило се балансираном приступу који одражава две супротстављене позиције.

Током расправе, посебна пажња посвећена је усклађености текста, идентификовању противречности и разјашњењу делова који захтевају детаљнију интерпретацију. На састанку је учествовала представница Центра за међународне послове.

ОДРЖАН САСТАНАК РАДНЕ ГРУПЕ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ UIC

Радна група за стандардизацију Међународне железничке уније (UIC) одржала је онлајн састанак 10. фебруара 2025. године, на којем су разматрана кључна питања у оквиру **Стратегије о стандардизацији 2030**. Главна тема била је категоризација докумената Међународних железничких решења (IRS), са посебним освртом на документе који се односе на технолошку заоставштину. Ови документи представљају оперативне и техничке спецификације везане за превазиђене железничке системе и технологије, које више неће бити развијене и које се постепено напуштају у корист иновативнијих решења. Предложено је

да и ови документи подлегну редовном петогодишњем прегледу, уз могућност ажурирања или премештања у другу категорију.

Посебна пажња посвећена је документу **Матрица приоритета**, који је кључан за развој одговарајућих Међународних железничких решења (IRS) у одређене сврхе.

Током састанка представљени су процеси одобравања и прегледа докумената, а потврђено је и усвајање **Стратегије стандардизације 2030** у децембру, која тренутно пролази кроз лектуру. Још једна од кључних тема била је и **Процедура повлачења докумената** (кораци за повлачење документа из употребе), при чему су учесници предложили продужење рока са шест на најмање осам или дванаест недеља.

На крају, представљен је и распоред активности за 2025. годину, а следећи састанак заказан је за крај марта или почетак априла. На онлајн састанку је учествовала представница Центра за међународне послове.